

Tudjátok, mit mondott erről a jézusi életformát megtestesítő szeretetről Schweitzer Albert? Ezt: „Édes fiam, szeretni annyit jelent, hogy rendelkezésedre állok, Istenem, rendelkezésedre állok, embertársam”.

„Én vagyok az út...és az élet”! (Jn 14,6) — szólít meg bennünket is az évezredek legszebb eszményeit adó jézusi hívás. És a kortárs íróknak szép vallomásával hozzátehetjük: „Ő a kapu”. S most már rajtunk múlik, észrevesszük-e, s ha észrevettük: tétován ácsorgunk-e előtte, / vagy kerülő-utat választunk, / jobb esetben: vargabetűvel, / rosszabb esetben: zsákutcával / vagy nagy lélegzettel, bizalommal / legalább megkopogtatjuk az ajtót.

Ez az a Kapu, ami mellett nincs „kiskapu”, a mégoly leleményes emberi furfang számára sem.

A lehetőség adottá vált a realitásban. „Szabadságunk dolga elutasítani vagy élni vele” (Jókai Anna). Mi élünk vele! Ámen.

ÖRÖK KÜLDETÉSED

Mt 5,13

Volt egyszer egy király, akinek három szép leánya volt. Megkérdezte őket — ahogy édesapák szokták néha megkérdezni a gyermekeiket —, hogy mennyire szeretik őt? Az idősebb lányok azt válaszolták, hogy ők jobban szeretik édesapjukat az aranytól és az ezüstnél. A legkisebb lány azt válaszolta, hogy ő jobban szereti apját a sónál. Ez a váratlan válasz nem hatotta meg a királyt, aki azzal magyarázta a különös vallomást, hogy — bizonyára éretlen még a kislány. A szakács azonban, aki titokban végighallgatta ezt a beszélgetést, kihagyta másnap a király ételéből a sót. Akkor értette meg a király, hogy mi is volt az értelme legkisebbik lánya mondanak: annyira szeretlek, hogy nélküled semmi sem jó ezen a földön!

Milyen más az étel, ha nem hiányzik belőle a só! A legkedvesebb ételeink is ízetlenné, sőt ehetlenné válnak, ha kihagyják a sót belőlük. Csak akkor tudjuk meg ezt igazán, ha sótlan diétára rendel az orvos...

Jézus arra tanít a Hegyi beszédben, hogy a keresztény ember éppen olyan hatással van az életre, mint a só az ételre. Milyen kár, hogy a köztudatban az a tévhit terjed el mégis, hogy a jézusi kereszténység életellenes: kiöli az élet ízeit, örömet! Sokan úgy vélik, hogy Jézus elveszi az emberek életkedvét. Milyen tragikus félreértés ez mindannak, amit Jézus tanított! És sok esetben maguk a keresztények terjesztik el ezt a tévhitet. Az igaz, hogy Jézus a való élettel szembesít. Nem kívánja azt, hogy „rózsaszín szemüveggel” nézzük, és rózsás színekben lássuk a világot. Az ilyen indokolatlan „hurrá-optimizmus” helyett a keresztény embernek nyitott szemmel kell járnia, és meg kell látnia mindazt, ami kivetnivaló, rút és gonosz! Jézus evangéliuma nem tűri azt, hogy struccmadár módjára a homokban tartsuk a fejünket. Ellenkezőleg! Szembe kell néznünk mindazzal, ami Isten akaratának ellentmond, és reálisan fel kell mérnünk mindazt, ami rossz, ami gonosz. Pontos diagnózis, helytálló látélet nélkül a legkiválóbb orvos sem tud gyógyítani. Ezzel együtt azonban, Jézus komolyan hisz az emberben: jóra teremtésében, nagyrahivatottságában. Hisz abban, hogy a szeretet evangéliuma meggyőzi a világot. Különös tünemény és áldás a keresztény ember, aki — mindezek tudatában — a legmostohább körülmények között is ízéssé tudja tenni az életet! Pál apostol — a Galata levélben — a lélek gyümölcsseiről írva, így jellemzi azt a sót, amit a hívő keresztény képvisel: szeretet, öröm, békeség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség és önmegtartoztatás. „Ti vagytok a föld sója” — mondja Jézus. Ezt az ízt kell bevinnünk

— reménységgel, bizalommal és derűs jókedvvel — az embertársainkkal való kapcsolatunkba.

A sónak van még más tulajdonsága is. Amikor Jézus azt mondta a tanítványainak: „Ti vagytok a föld sója” — rögtön megértették a hasonlatot, mert többnyire halászberek voltak. Halfogás után a halászok a halat hordókba rakták, mégpedig úgy, hogy tettek egy sor halat, aztán besózták, majd ismét halat és ismét sót. Így vitték az árut a jeruzsálemi vásárra. Azokban az időkben, amikor nem volt elektromos hűtőszekrény, a só volt az egyetlen konzerváló elem. Amint a só megőrzi az ételt a romlástól, úgy kell a keresztény embernek és keresztény közösségnek is megőriznie a romlástól mindazt, ami érték, ami érték, ami megőrzésre érdemes!

Ékesen illusztrálja ezt a tanítást az Ószövetség egyik régi története. Amikor tudomására jut Ábrahámnak, hogy Isten el akarja pusztítani Sodomát, így könyörög az ő rokona, Lót érdekében: Vajon elpusztítod-e az igazat is a bűnössel együtt? Hátha van ötven igaz ember abban a városban — akkor is elpusztítod, és nem bocsátasz meg annak a helynek azért az ötven igazért, akik ott laknak? Távol legyen Tőled, hogy ilyent tégy, hogy megöld az igazat a bűnössel együtt! Vajon az egész Föld bírja nem tenne-e igaz ítéletet? — Az Úr így felelt: Megkegyelmezek. — Eszébe jut azonban Ábrahámnak, hogy talán ötven igaz ember sem található abban a romlott városban, és alkudozni kezd: Elpusztítod-é a várost, ha csak tíz igazat is találsz? — Nem pusztítom el a tízért — feleli az Úr...

A meglepő a történetben az, hogy már abban a korban is világos volt az író előtt az igaz emberek társadalmat és közösségeket megtartó ereje! Jóllehet az ilyen emberek száma mindig kevés, mégis rajtuk múlik annak a fennmaradása, ami érték és jó. Nehéz elképzelni azt, hogy a jó keresztények valaha is többségben lesznek ezen a Földön, de nem is ez a döntő tényező. A kérdés az, hogy akad-e néhány valóban jó keresztény, igaz Jézus tanítvány, akik magatartásukkal — beszédükkel és cselekedeteikkel — érvényre juttatják a társadalomban Isten igazságosságának jó rendjét? „Ti vagytok a föld sója!” Azaz: felelősek vagytok a népért, a társadalomért, a világért! Ha ez a világ elpusztul vagy megromlik — emberségben tovább süllyed, erkölcsében tovább züllik — azért nemcsak az istentagadó ateisták vagy a pogányok vagy az arabok lesznek a felelősek, hanem azok a keresztények, akik nem vették figyelembe — nem vállalták és nem éltek — Jézus mondását: „Ti vagytok a föld sója”!

A keresztény ember, ha betölti a só szerepét: „fölordódik” az életben és áthatja azt. A só sem marad meg kristály formájában, eredeti alakjában. Csak akkor tartósítja és teheti ízletessé az ételt, ha egészen feloldódik és elvegyül benne. Semmit sem ér, ha ott van az asztalunkon, a sótartóban, ha csak mutatóban van, tessék-lássék módon, de nem tudja áthatni az életet, hogy — az emberközi kapcsolatok rendjén — megtartsa, ízletessé, élvezetessé és áldottá tudja tenni azt!

Természetesen mindannyiunknak alkalmunk van arra, hogy — ott ahol élünk és dolgozunk — éreztessük hatásunkat és befolyásunkat. Vajon az elkövetkező napokban fogunk-e élni ezekkel az alkalmakkal? Kiállunk-e azért, ami igaz, ami jó, ami érték, de ami romlásnak indul? És viszünk-e ízt, életkedvet, örömet abba, ami íztelenné lett?!

Ha nem sózzuk meg az életet: megromlik. Ha nem adunk hozzá egy csipetnyi kedvet, örömet, derűt, reménységet és szeretetet: megkeseredik és cinikussá lesz. Ezért mondja Jézus: ha pedig a só megízetlenül, mivel lehetne ízét visszaadni? Semmire sem való már, csak arra, hogy kidobják és eltapossák az emberek! — A sónak ugyanis nincsen regeneráló ereje. Ha egyszer elveszíti az ízét, semmire sem jó többé. Ha a keresztény hívő vagy a keresztény egyház elveszíti ízét, ha hozzáidomul a körülötte levő világhoz, ha úgy beszél, mint a világ, ha visszhangozza a világ erkölcsi értékrendjét, ahelyett, hogy tiltakozna ellene, vagy hangoztatná kritikáját vele szemben: teljesen elveszíti létjogosultságát! Az a keresztény vagy az az egyház,

mely — ahelyett, hogy felébresztené a világ lelkiismeretét, elaltatja azt; ahelyett, hogy felmutatná a világ fekélyeit, úgy cselekszik, mintha nem léteznének azok; ahelyett hogy kiállana az igazság mellett — mégha veszéllyel jár is —, sunyi módon meghunyászkodik: semmire sem jó már, csak arra, hogy kidobják és eltapossák az emberek! Az ilyen keresztény és az ilyen egyház jobb, ha nem létezik, mert megöli azt a lelkiismeretet, amit hivatva van táplálni és életben tartani, és megmérgezi a reménység örök forrásait is... Ha pedig a só megízetlenül, mivel lehet ízét visszaadni? — Ilyen só lennénk, mely ízét veszítette? — Vagy olyan-e a hatásunk, hogy megőrzi és megtartja azt, ami jó? Ízletesebbé válik-e az élet környezetünkben? — Ezekre a kérdésekre kell felelünk — szóban, magatartásban, tetteiben. Be jó volna megnyugtató, igaz és méltó feleletet, választ adni! Adja Isten! Ámen.

TISZTA SZEMMEL

Mt 7,3—5

Tavaszi szélről felszárított úton megyek. Lábaim előtt apró portölcskéket kavarr a játékos szél. Aztán — hirtelen fordulattal — szembe támad és arcomba vágja hordalékát! Égő fájdalom hasít a szemembe s nyomában könnyek gördülnek végig arcomon. Porszem a szememben! Zsebkendőm keresve, világtalanok tétova mozdulatával húzódok félre az utca forgatagából és szememet törölgetve könnyezem. Lám, egyetlen — parányi — porszem is megfoszt a látás csodájától, míg valahogy kikönnyezem...

Nem képtelen túlzás hát az ember szemében levő szálkáról és gerendáról beszélni? Szálka a kézben, a köröm alatt, tövis a lábban — csintalan gyermekkorunktól kísérői lehetnek az életnek, velejárói a mindennapoknak. De a szemben? — És mennyire kifejező, érzékletes mégis a kép! Mögüle előcsillan Jézus bölcs mosolya, étellel teli humora. Körötte tanítványai és hallgatói izlelgetik a költői túlzással felnagyított képet. Meglátni a szálkát a felebarát szemében, de feledni a gerendát is a magunkéban?! A mondat lehetett eredetileg egy régi közmondás, úgy, ahogyan ma is elég gyakran hallani.

Jézus a farizeusi — képmutató — ítélkezéstől óv, attól a magatartástól, amely ma is ismert, sajnos a keresztények között is. Ki tagadná, hogy hajlamosak vagyunk ítélkezni azok fölött, akiknél csak szálka van, míg a mi szemünkben gerenda található? Mai szóval élve: másokban hamar megtaláljuk és elítéljük a kisebb hibát, míg a magunk nagyobb bűnei fölött könnyedén átsiklunk, vagy nem is vesszük észre őket! Egy közmondás szerint: „Sokan maguk előtt látják mások bűneit, ám a sajátjukat a hátukon hordozzák”.

Érdekes, Jézus szerint nem az a baj, hogy meglátjuk másokban a rosszat, hanem az, hogy saját életünkben és természetünkben a sokkal nagyobb hibákat sem vesszük észre. Valahogy átsiklunk fölöttük, mert önmagunkkal szemben nagyon elnézőek tudunk lenni. Ha megfigyeljük: aki mindig a mások hibáit szemléli, vagy egyenesen keresi, az nem látja meg a sajátját, vagy könnyedén feledi. A különös az, hogy épp az ilyen ember akar „segíteni” mások baján: ki akarja venni a szálkát felebarátja szeméből! Holott „gerendával a szemünkben”, mindig torz képet látunk: mások hibáit felnagyítva, eltúlozva. Előbb vedd ki a gerendát a saját szemedből — figyelmeztet Jézus —, s ha elég tiszta már a látásod, akkor próbálkozhatsz a felebarát felé forduló segétségadással, hogy kivedd a szálkát az ő szeméből!